

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

BRNO 1980

né ose hradiska - odkryla těžba profil souvislé vrstvy halštatské keramiky a ojedinělé nálezy středověkého původu, např. zlomek držadla poklice značného průměru s kuželovitě seříznutým obvodem a krátký hmotný železný klín /profil 1,5 x 2,2 cm, délka 4 cm /.

Einzelfunde auf dem Burgwall Tepenec bei Jívová /Bez. Olomouc/. Bei der fortschreitenden Förderung im Steinbruch in dem bereits devastierten Raume des Gipfels der mittelalterlichen Akropole Tepenec fand man im Jahre 1977 auf der Sprengungsoberfläche Keramikbruchstücke und den Teil einer Sichel aus dem 14. Jahrhundert. Nordöstlich von dem Gipfel an der Förderungsgrenze, wurde eine hallstattzeitliche Schicht abgedeckt, auf verschiedenen Stellen mittelalterliche Keramik und ein eiserner Keil gefunden.

SEDMÁ VÝZKUMNÁ SEZÓNA NA HRADISKU U KRAMOLÍNA

/okr. Třebíč/

Pavel Košťáček, UJEP Brno, Oldřich Kos, Západomoravské muzeum Třebíč

Archeologický výzkum pokračoval v letních měsících /červenec až září/ a zúčastnili se ho především studenti katedry prehistorie FF UJEP v Brně. Byla to jedna z posledních výzkumných sezón, poněvadž hladina přehradního jezera dosahovala asi 5 m pod vrchol ostrova, na němž se v současné době lokalita nachází.

V měsíci červenci a srpnu konali na hradisku u Kramolína povinnou archeologickou praxi studenti prehistorie. Archeologický výzkum se soustředil do prostoru jihovýchodně od polygonální stavby. Byla prozkoumána plocha 400 m² a zjistily se na ní zahloubené sídlištní objekty. Nejvýznamnější nálezy poskytl zahloubený sídelní objekt z časně středověkého období. V něm se zjistil hojný keramický a kovový materiál, především různé železné nástroje /nože, nůžky, srpy aj./.

Z dalších objektů stojí za zmínku sídlištní jámy, které obsahovaly archeologické předměty z období kultury s moravskou malovanou keramikou a bohatostí keramiky se rovněž vyznačovaly halštatské jámy.

Poblíž valu, kde byl v předchozí sezóně zjištěn a prozkoumán kostrový hrob ženy z časně středověkého období, se nalezla kostra dítěte bez milodaru. Stav dochovalosti skeletu byl velmi špatný.

Archeologický materiál ze sídlištních objektů opět potvrdil husté osídlení zkoumané lokality od závěrečného období neolitu do 12. - 13. století n. l.

Siebente Grabungssaison auf dem Burgwall bei Kramolín /Bez. Třebíč/. Die archäologische Grabung setzte in den Sommermonaten /Juli bis September/ fort und sie war eine der letzten Grabungssaisonen. Die archäologische Grabung konzentrierte sich südöstlich des polygonalen Baues. Es wurde eine Fläche von 400 m² untersucht, auf der eingetiefte Siedlungsobjekte festgestellt worden waren. Die bedeutendsten Funde gewährte ein eingetieftes Siedlungsobjekt aus dem frühen Mittelalter; an Reichtum traten ebenfalls Siedlungsobjekte aus dem Zeitabschnitt der mährischen bemalten Keramik und hallstattzeitliche Objekte hervor. In der Nähe des Walles wurde ein Skelettgrab eines kleinen Kindes ohne Beigaben untersucht.

Das archäologische Material aus den Siedlungsobjekten bestätigte wiederum eine dichte Besiedlung der untersuchten Lokalität vom Abschlussabschnitt des Neolithikums bis in das 12. - 13. Jahrhundert u. Z.

DROBNÉ NÁLEZY Z OKRAJOVÝCH ČTVRTÍ BRNA

/okr. Brno-město/

Jana Čížmářová, Muzeum města Brna

/Obr. 42/

1. Brno - Dvorská. Při průzkumu opuštěné pískovny vlevo silnice Dvorská - Kobylnice, na východním okraji Dvorská, jsem získala z kulturní vrstvy okrajový stěp mísy únětické kultury /Obr. 42 : 3/.

2. Brno - Tuřany. Na podzim 1977 jsem sledovala v ulici Revoluční průkop pro vodovod, přičemž jsem ve vyhozené hlíně v místě, určeném na mapě 1:5 000 Brno 7-3 souřadnicemi 37 mm od Z s.č. a 27 mm od S s.č., získala okrajový stěp mísy, kulturně nezařaditelný, pravěký. /Obr. 42:2/. Nedaleko odtud, při hloubení základu domu č.39 v ulici 1. května, jsem pozorovala již roku 1975 zřetelné zásypy pravěkých objektů, které však nemohly být blíže prohlédnuty. V této souvislosti připomínám doklady horákovského sídliště, které zjistil r. 1934 V. Kikerle u silnice mezi Brněnskými Ivanovicemi a Tuřany; je možné, že jeho poloha je takto zlokalizována.

3. Brno - Obřany. Při povrchovém sběru na podzim r. 1977 jsem zjistila v trati "Na úzké" zlomek kamenné neolitické nebo eneolitické sekerky /Obr. 42:1/. Naleziště se nachází severovýchodně Obřan, v okolí bodu, určeného na mapě 1:5 000 Blansko 7-8 souřadnicemi 130 mm od Z s.č. a 125 mm od S s.č. Nedaleko odtud z polohy "Široké" je známo sídliště KZP, s kterým by mohl nález souviset.

P o z n á m k y :

1 J. Skutil, Moravské prehistorické výkopy a nálezy oddělení mor. pravěku zemského musea 1933-1936, ZMLM NF I, 1941, 171; archiv AÚ Brno, čj. 419/46.

Kleinfunde aus den Randvierteln von Brno /Bez. Brno - město / .
1. Brno - Dvorska - Schlüsselbruchstück der Úněticer Kultur /Abb. 42:3/. 2. Brno - Tuřany - Rand-scherben der Horákovcer Kultur /Abb. 42:2/. Möglichkeit der Lokalisierung älterer Funde. 3. Brno - - Obřany - Bruchstück einer Steinaxt. Kann mit der naheliegenden Siedlung der Glockenbecherkultur zu-sammenhängen.

NOVĚ ZJIŠTĚNÉ LOKALITY PRAVĚKÉHO OSÍDLENÍ JIHOZÁ - PADNÍ MORAVY

Jaromír K o v á r n í k , Jihomoravské muzeum Znojmo , pracoviště Mor. Krumlov
/Obr. 43,44/

B o j a n o v i c e /okr. Znojmo/

Při terénním průzkumu bylo od r. 1974 zjištěno v povodí řeky Jevišovky a v jejím blízkém okolí něco -
lik zajímavých lokalit, na nichž se velmi silně koncentrovaly nálezy rohovcové suroviny, odpadu a méně již
patinovaných bulbovaných nástrojů.

Surovina je na lomu nejčastěji medově hnědé barvy, ovšem vyskytuje se rovněž i jiné zbarvení. Štípa-
né plochy nesou vrstvičku bělavé patiny, což svědčí pravděpodobně pro mladopaleolitické stáří. Některé
ústěpky jsou však bez patiny, proto se můžeme domnívat, že surovina byla zpracována i v mladších údobích
pravěku, zejména v neolitu a eneolitu.

Na všech lokalitách jde o masový výskyt suroviny, nejintenzivnější je především na přesně vymezených
místech, často nacházejících se v nevelkých vzájemných vzdálenostech. Jednotlivá naleziště jsou velmi ná-
padná, neboť se zřetelně rýsují černohnědým až černým zbarvením zeminy. V některých případech se také
vyskytne mírné vyvýšení těchto lokalit vůči svému okolí.

Jak již bylo uvedeno, výskyt suroviny i paleolitických nástrojů se soustřeďuje na poměrně rozsáhlých
plochách v katastrech obcí Bojanovice, Černín, Jevišovice, Jiřice¹, Vevčice.

Prozatím plošně největší se jeví lokalita v katastrech obcí Bojanovice a Jevišovice o rozměrech cca
2 000 m x 1 000 m. Největší část plochy s velkou četností výskytu suroviny je situována západně od obce Bo-
janovice.

Na uvedeném nalezišti západně obce Bojanovice bylo povrchovým sběrem získáno několik bulbovaných
paleolitických nástrojů. Jde o nálezy jader, drásadla a škrabadla /Obr. 43/.

J e v i š o v i c e /okr. Znojmo/

Po levé straně silnice, vedoucí z Jevišovic do Bojanovic, asi 500 m od Bojanovic, bylo zachyceno ně-
kolik dalších míst s hromadným výskytem rohovcové suroviny. Při sběru nalezen též retušovaný paleoliti-
cký nástroj /Obr. 43:7/.

V e v č i c e /okr. Znojmo/

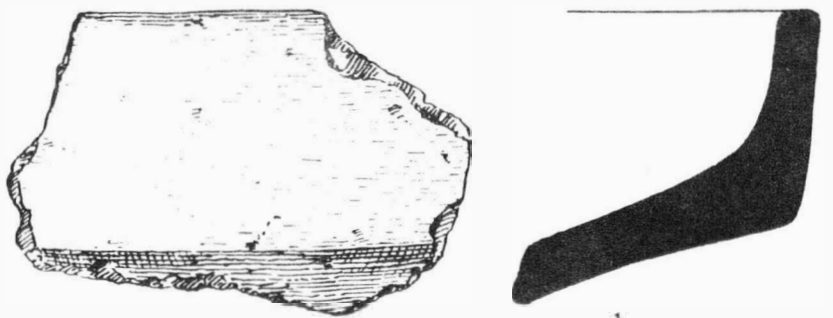
V západní části katastrálního území obce je další místo s dokladem zpracování rohovcového materiálu.
Lokalita územně navazuje na naleziště, soustředěná v katastrech obcí Bojanovice, Černín a Jevišovice. Tak-
é svým charakterem je s nimi shodná. Při průzkumu byl zde nalezen paleolitický nástroj. Jde o škrabadlo,
které bylo zhotoveno z ústěpu medově hnědého rohovce /Obr. 43:5/.

Č e r n í n /okr. Znojmo/

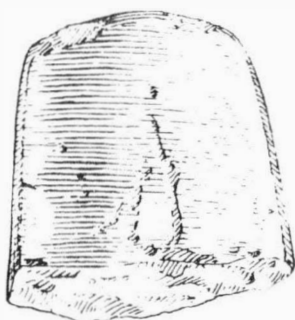
Rovněž v katastru této obce byl při průzkumu zjištěn rohovcový materiál obdobného složení jako u před-
chozích lokalit. Mezi nálezy byla zjištěna též jádra.

Mladopaleolitické nástroje z katastrů výše uvedených obcí tvoří menší kolekci, již lze chronologicky
zařadit do aurignacienu. Je zajímavé, že na uvedených lokalitách při tak vysokém zastoupení rohovcové su-
roviny připadá malé procento na vlastní nástroje.

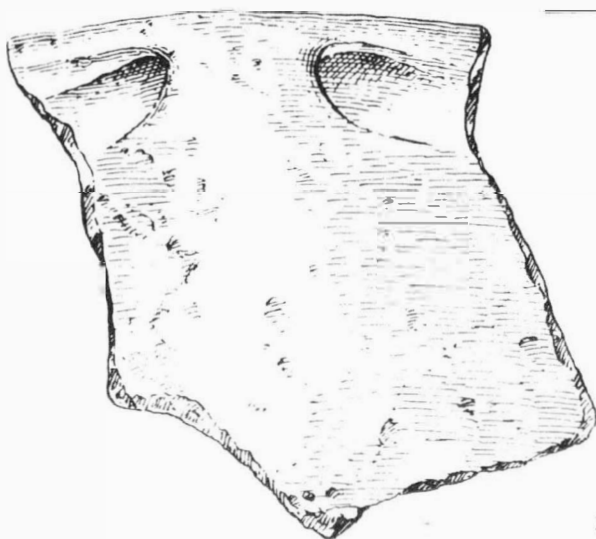
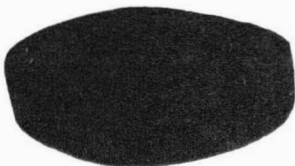
Na základě tak vysoké kvantity výskytu rohovcového materiálu vyvstává otázka, zda popisované oblasti
nebylo využíváno pravěkými společnostmi jako materiálové základny pro určité teritorium jihozápadní Mora-
vy.

1

2

3

0 5cm

Obr. 42

1 Brno - Tuřany /okr. Brno - město/; 2 Brno - Obřany /okr. Brno - město/; 3 Brno - Dvorská /okr. Brno - město/.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné